

శ్రీః  
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః  
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః  
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ సప్తషష్ఠితమః సర్గః ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

## ॥ సప్తషష్ఠితమః సర్గః ॥

శ్రీరామలక్ష్మణకర్తృకం జటాయుషో దర్శనం శ్రీరామస్య తమాశ్లేష్య  
రోదనం

పూర్వజోఽప్యుక్తమాత్రస్తు లక్ష్మణేన సుభాషితం ।  
సారగ్రాహీ మహాసారం ప్రతిజగ్రాహ రాఘవః ॥ 3.67.1 ॥

స నిగ్రహ్య మహాబాహుః ప్రవృద్ధం రోషమాత్మనః ।  
అవష్టభ్య ధనుశ్చిత్రం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ॥ 3.67.2 ॥

కిం కరిష్యావహే వత్స క్వ వా గచ్ఛావ లక్ష్మణ ।  
కేనోపాయేన పశ్యావః సీతామిహ విచింతయ ॥ 3.67.3 ॥

తం తథా పరితాపార్తం లక్ష్మణో వాక్యమబ్రవీత్ ।  
ఇదమేవ జనస్థానం త్వమన్వేషితుమర్హసి ॥ 3.67.4 ॥

రాక్షసైర్బహుభిః కీర్ణం నానాద్రుమలతాయుతం ।  
సంతీహ గిరిదుర్గాణి నిర్దరాః కందరాణి చ ॥ 3.67.5 ॥

గుహాశ్చ వివిధా ఘోరా నానామృగగణాకులాః ।  
ఆవాసాః కిన్నరాణాం చ గంధర్వభవనాని చ ॥ 3.67.6 ॥

తాని యుక్తో మయా సార్థం సమన్వేషితుమర్హసి ।  
త్వద్విధా బుద్ధిసంపన్నా మహత్మానో నరర్షభాః ॥ 3.67.7 ॥

ఆపత్సు న ప్రకంపంతే వాయువేగైరివాచలాః |  
ఇత్యుక్తస్తద్ వనం సర్వం విచచార సలక్షణః || 3.67.8 ||

క్రుద్ధో రామః శరం ఘోరం సంధాయ ధనుషి క్షురం |  
తతః పర్వతకూటాభం మహాభాగం ద్విజోత్తమం || 3.67.9 ||

దదర్శ పతితం భూమౌ క్షతజార్ద్రం జటాయుషం |  
తం దృష్ట్వా గిరిశృంగాభం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ || 3.67.10 ||

అనేన సీతా వైదేహీ భక్షితా నాత్ర సంశయః |  
గృధ్రరూపమిదం వ్యక్తం రక్షో భ్రమతి కాననం || 3.67.11 ||

భక్షయిత్వా విశాలాక్షీమాస్తే సీతాం యథాసుఖం |  
ఏనం వధిష్యే దీప్తాగ్రైః శరైర్హౌరైరజిహ్మైః || 3.67.12 ||

ఇత్యుక్త్వాభ్యపతద్ ద్రష్టుం సంధాయ ధనుషి క్షురం |  
క్రుద్ధో రామః సముద్రాంతాం చాలయన్నివ మేదినిం || 3.67.13 ||

తం దీనదీనయా వాచా సఫేనం రుధిరం వమన్ |  
అభ్యభాషత పక్షీ స రామం దశరథాత్మజం || 3.67.14 ||

యామోషధీమివాయుష్మన్నన్వేషసి మహావనే |  
సా దేవీ మమ చ ప్రాణా రావణేనోభయం హృతం || 3.67.15 ||

త్వయా విరహితా దేవీ లక్ష్మణేన చ రాఘవ |  
ప్రియమాణా మయా దృష్టా రావణేన బలీయసా || 3.67.16 ||

సీతామభ్యవపన్నోఽహం రావణశ్చ రణే ప్రభో |  
విధ్వంసితరథచ్ఛత్రః పతితో ధరణీతలే || 3.67.17 ||

ఏతదస్య ధనుర్భగ్నమేతే చాస్య శరాస్తథా |  
అయమస్య రణే రామ భగ్నః సాంగ్రామికో రథః || 3.67.18 ||

అయం తు సారథిస్తస్య మత్పక్షనిహతో భువి |  
పరిశ్రాంతస్య మే పక్షౌ ఛిత్త్వా ఖడ్గేన రావణః || 3.67.19 ||

సీతామాదాయ వైదేహీముత్పపాత విహాయసం |  
రక్షసా నిహతం పూర్వం మాం న హంతుం త్వమర్హసి || 3.67.20 ||

రామస్తస్య తు విజ్ఞాయ సీతాసక్తాం ప్రియాం కథాం |  
గృధ్రరాజం పరిష్వజ్య పరిత్యజ్య మహద్ ధనుః || 3.67.21 ||

నిపపాతావశో భూమౌ రురోద సహలక్ష్మణః |  
ద్విగుణీకృతతాపార్తో రామో ధీరతరోఽపి సన్ || 3.67.22 ||

ఏకమేకాయనే కృచ్ఛ్యే నిఃశ్వసంతం ముహర్ముహుః |  
సమీక్ష్య దుఃఖితో రామః సౌమిత్రిమిదమబ్రవీత్ || 3.67.23 ||

రాజ్యం భ్రష్టం వనే వాసః సీతా నష్టా మృతో ద్విజః |  
ఈదృశీయం మమాలక్ష్మీర్దహేదపి హి పావకం || 3.67.24 ||

సంపూర్ణమపి చేదద్య ప్రతరేయం మహోదధిం |  
సోఽపి నూనం మమాలక్ష్మ్యా విశుష్కేత్ సరితాం పతిః || 3.67.25 ||

నాస్త్యభాగ్యతరో లోకే మత్తోఽస్మిన్ స చరాచరే |  
యేనేయం మహతీ ప్రాప్తా మయా వ్యసనవాగురా || 3.67.26 ||

అయం పితుర్వయస్యో మే గృధ్రరాజో మహాబలః |  
శేతే వినిహతో భూమౌ మమ భాగ్యవిపర్యయాత్ || 3.67.27 ||

ఇత్యేవముక్త్వా బహుశో రాఘవః సహలక్ష్మణః |  
జటాయుషం చ పస్పర్శ పితృస్నేహం నిదర్శయన్ || 3.67.28 ||

నికృతపక్షం రుధిరావసిక్తం  
తం గృధ్రరాజం పరిగృహ్య రామః |

క్వ మైథిలీ ప్రాణసమా గతేతి

విముచ్య వాచం నిపపాత భూమౌ || 3.67.29 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే సప్తషష్ఠితమః సర్గః ||